

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia.

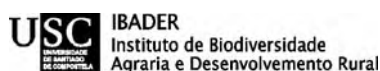
Fichas descritivas

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

**Pablo Ramil Rego
Manuel Antonio Rodríguez Guitián
Javier Ferreiro da Costa
Marco Rubinos Román
Luis Gómez-Orellana Rodríguez
Belén de Nóvoa Fernández
Boris Alejandro Hinojo Sánchez
Susana Martínez Sánchez
Carmen Cillero Castro
Ramón Alberto Díaz Varela
Patricia María Rodríguez González
Castor Muñoz Sobrino**

**GI-1934 TTB
Universidade de Santiago de Compostela**

Monografías do IBADER - Lugo 2008

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

Primeira edición: 2008

Autores: Pablo Ramil Rego; Manuel Antonio Rodríguez Guitián; Javier Ferreiro da Costa; Marco Rubinos Román; Luis Gómez-Orellana Rodríguez; Belén de Nóvoa Fernández; Boris Alejandro Hinojo Sánchez; Susana Martínez Sánchez; Carmen Cillero Castro; Ramón Alberto Díaz Varela; Patricia María Rodríguez González; Castor Muñoz Sobrino

A efectos bibliográficos a obra debe citarse:

Ramil Rego, P.; Rodríguez Guitián, M.A.; Ferreiro da Costa, J.; Rubinos Román, M.; Gómez-Orellana, L.; de Nóvoa Fernández, B.; Hinojo Sánchez, B.A.; Martínez Sánchez, S.; Cillero Castro, C.; Díaz Varela, R.A.; Rodríguez González, P.M. & Muñoz Sobrino, C. (2008). Os Hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas. Monografías do Ibader. Universidade de Santiago de Compostela. Lugo

Deseño e Maquetación: GI-1934 TTB - IBADER

Fotografía: Arquivo fotográfico GI-1934 TTB - IBADER

Ilustracións: GI-1934 TTB - IBADER

ISSN edición impresa: 1888-5810

ISSN edición dixital: 1988-8341

<http://www.ibader.org>

Depósito Legal: C 173-2008

Edita: IBADER. Instituto de de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural. Universidade de Santiago de Compostela, Campus Universitario s/n. E-27002 Lugo, Galicia.

<http://www.ibader.org>

Copyright: Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER).

Colabora:

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
E DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE LUGO
I N L U D E S

IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móviles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Correspondencias

Paleartic	16.212.
Ramsar	---
IHG	---

Denominación oficial

Inglés	Shifting dunes along the shoreline with <i>Ammophila arenaria</i> (white dunes).
Castelán	Dunas móviles de litoral con <i>Ammophila arenaria</i> (dunas brancas)

Denominación vulgar

Galego	Dunas móviles.
Castelán	Dunas brancas, dunas móviles.

Descrición científica

Descrición do Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Dunas móviles que conforman a fronte dunar cara ao mar (16.2121, 16.2122 e 16.2123). *Ammophila arenaria*, *Zygophyllum fontanesii*.

Características diagnósticas do hábitat

Características estacionais.

Cordóns dunares que configuran o primeiro tramo cara ao mar dos sistemas de dunas costeiras.

Fisionomía e estrutura.

Conxunto de elevacións e depresións causados polas brisas mariñas que cambian de configuración (móviles) co paso do tempo. Atópanse colonizadas en maior ou menor medida, en función da intensidade dos ventos costeiros, por especies gramínoideas (*Ammophila arenaria* subsp. *australis*, *Elymus farctus* subsp. *boreali-atlanticus*) entre as que adoitan estar presentes outras como *Otanthus maritimus*, *Eryngium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Calystegia soldanella*, etc.

Variabilidade.

Hábitat pouco variable no territorio galego.

Especies indicadoras segundo Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Plantas:

16.2121: *Ammophila arenaria*, *Calystegia soldanella*, *Eryngium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Leymus arenarius*, *Otanthus maritimus*. 16.2122: *Ammophila arenaria*, *Anthemis maritima*, *Cutandia maritima*, *Echinophora spinosa*, *Eryngium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Medicago marina*. 16.2123: *Androcymbium psammophilum*, *Convolvulus caput-medusae*, *Cyperus capitatus*, *Euphorbia paralias*, *Ononis natrix*, *Polycarpea nivea*, *Polygonum maritimum*, *Zygophyllum fontanesii*.

Especies indicadoras para Galicia

Plantas:

Ammophila arenaria subsp. *australis*, *Agropyron junceum*, *Calystegia soldanella*, *Euphorbia paralias*, *Eryngium maritimum*, *Otanthus maritimus*.

Especies da Directiva 92/43/CEE que poden atoparse no hábitat

Non se coñecen

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Correspondencia fitosociolóxica

CLASE AMMOPHILETEA

Orde Ammophiletalia

Alianza Ammophilion australis

Subalianza Ammophilenion australis

As. *Otantho maritimi*-*Ammophiletum australis*

Alianza Agropyro-Minuartion peploidis

Subalianza Agropyro-Minuartienion peploidis

As. *Euphorbio paraliae*-*Agropyretum junceiformis*

Hábitats asociados ou en contacto

Este tipo de hábitat establece contacto, polo xeral, con fondos areosos descubertos en baixamar (1140), vexetación pioneira sobre argazos (1210) e dunas grises (2130*). Máis raramente faino con dunas descalcificadas (2150*), matogueiras xerófilas de *Cisto-Lavanduletea* (2260), depresións intradunares húmidas (2190) ou afloramentos rochosos silíceos (8220).

Vista aérea da Praia de Traba (Laxe) na que é posible diferenciar a fronte dunar móbil entre a praia e os sistemas dunares estabilizados.

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Distribución xeográfica

Distribución na Unión Europea

Distribución na Unión Europea

Hábitat presente nos países ribeiráns do Océano Atlántico, Mar Báltico, Mar do Norte e Mar Mediterráneo.

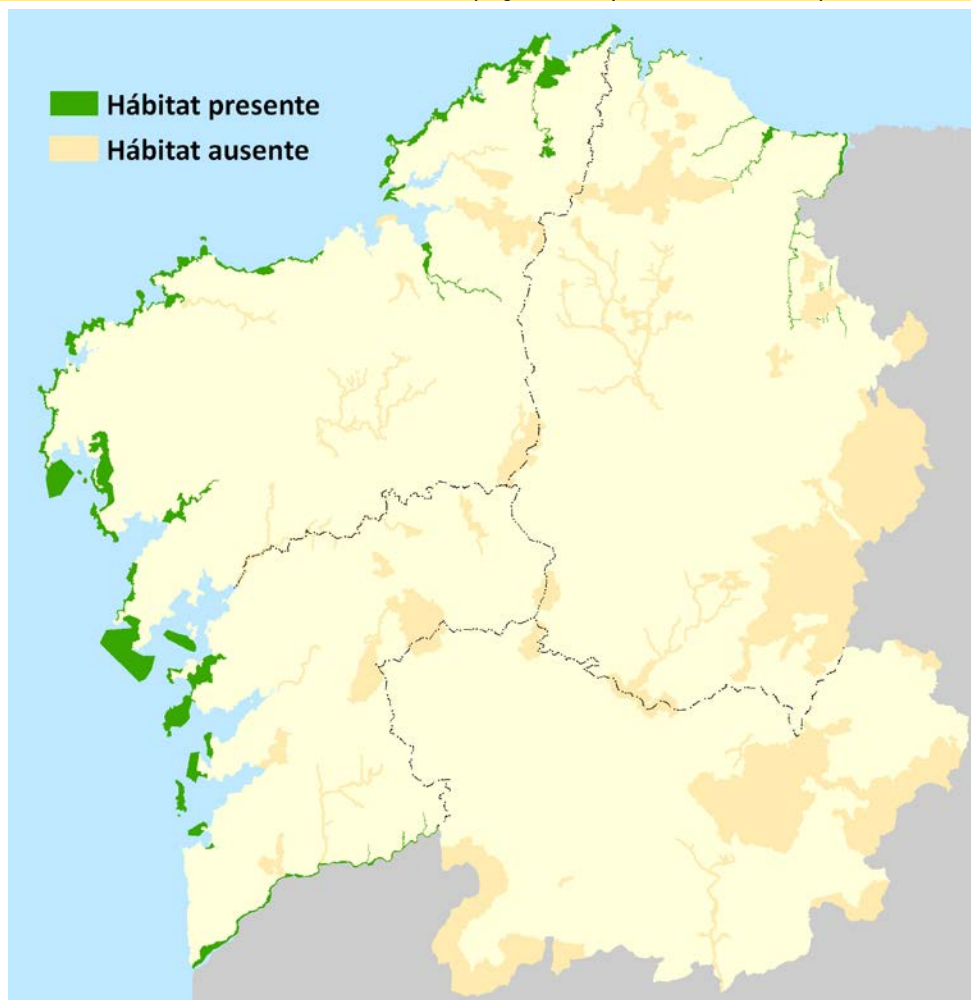
Distribución en Galicia

Hábitat amplamente distribuído ao longo dos sistemas dunares do litoral.

Distribución na Rede Natura 2000 de Galicia

Presente en grande parte dos espazos costeiros.

Distribución dentro da Rede Natura 2000 de Galicia (Lugares de Importancia Comunitaria)

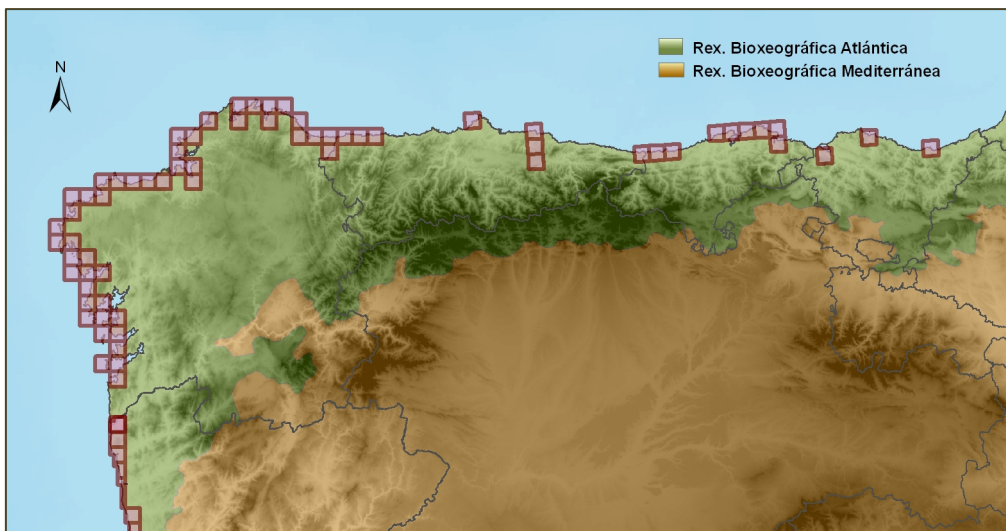

2 Dunas marítimas e continentais

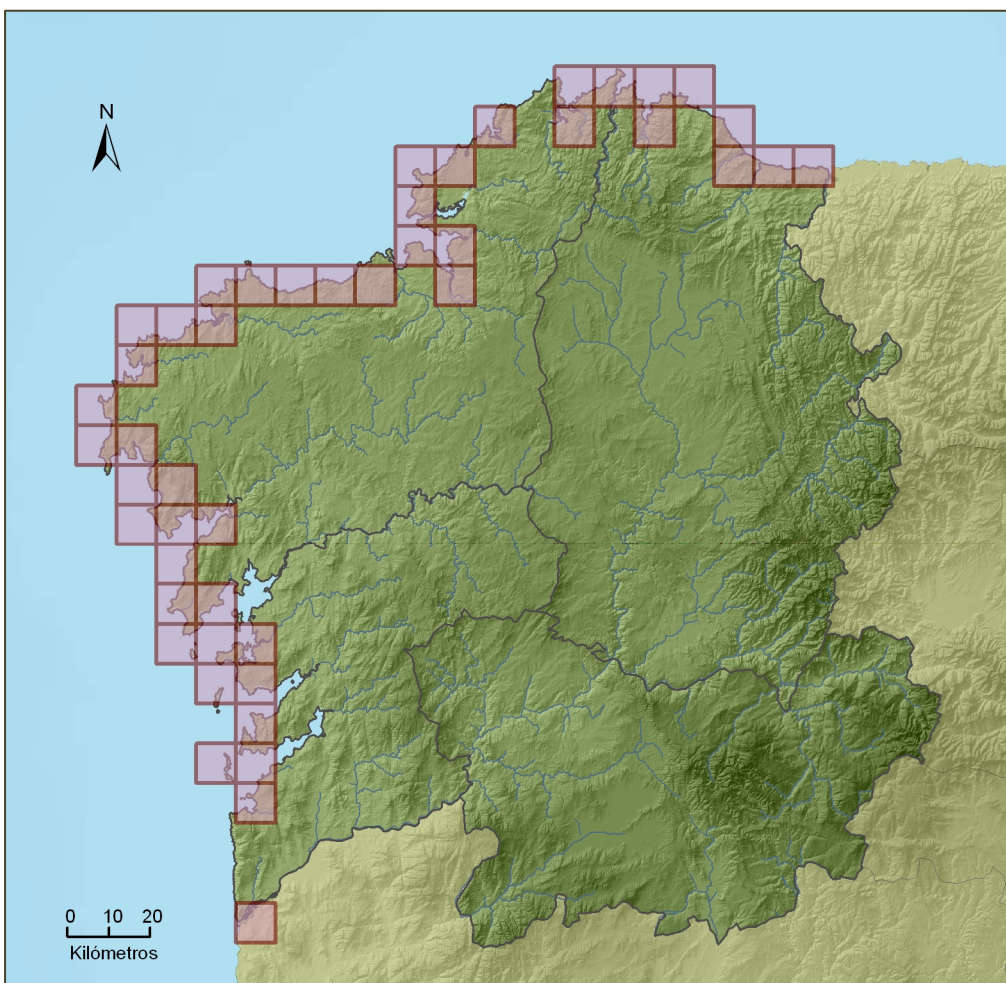
2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Área de presenza

Área de presenza no Norte Peninsular por cuadrículas UTM de 100 Km². Distribución a partir da EEA.

Área de presenza en Galicia por cuadrículas UTM de 100 Km². Datos actualizados 2008.

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Presenza nos Lugares de Importancia Comunitaria (LIC)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES1110001	Ortigueira-Mera	C ●	ES1120015	Serra do Xistral	Lu
ES1110002	Costa Ártabra	C ●	ES1120016	Río Cabe	Lu
ES1110003	Fragas do Eume	C	ES1120017	Costa da Mariña Occidental	Lu ●
ES1110004	Encoro Abegondo Cecebre	C	ES1130001	Baixa Limia	Ou
ES1110005	Costa da Morte	C ●	ES1130002	Macizo Central	Ou
ES1110006	Complexo Corrubedo	C ●	ES1130003	Bidueiral de Montederramo	Ou
ES1110007	Betanzos-Mandeo	C ●	ES1130004	Pena Veidosa	Ou
ES1110008	Carnota-Monte Pindo	C ●	ES1130005	Río Támega	Ou
ES1110009	Costa de Dexo	C	ES1130006	Veiga de Ponteliñares	Ou
ES1110010	Estaca de Bares	C ●	ES1130007	Pena Trevinca	Ou
ES1110011	Esteiro do Tambre	C ●	ES1130008	Pena Maseira	Ou
ES1110012	Monte e Lagoa de Louro	C ●	ES1130009	Serra da Enciña da Lastra	Ou
ES1110013	Xubia-Castro	C	ES0000001	Illas Cíes	Po ●
ES1110014	Serra do Careón	C	ES1140001	Sistema fluvial Ulla-Deza	Po
ES1110015	Río Anllóns	C	ES1140002	Río Lérez	Po
ES1110016	Río Tambre	C	ES1140003	A Ramallosa	Po ●
ES1120001	Os Ancares-O Courel	Lu	ES1140004	Complexo Ons-O Grove	Po ●
ES1120002	Río Eo	Lu ●	ES1140005	Monte Aloia	Po
ES1120003	Parga-Ladra-Támoga	Lu	ES1140006	Río Tea	Po
ES1120004	A Marronda	Lu	ES1140007	Baixo Miño	Po ●
ES1120005	As Catedrais	Lu ●	ES1140008	Brañas de Xestoso	Po
ES1120006	Carballido	Lu	ES1140009	Cabo Udra	Po ●
ES1120007	Cruzul-Agüeira	Lu	ES1140010	Costa da Vela	Po ●
ES1120008	Monte Faro	Lu	ES1140011	Gándaras de Budiño	Po
ES1120009	Monte Maior	Lu	ES1140012	Illas Estelas	Po ●
ES1120010	Negueira	Lu	ES1140013	Serra do Candán	Po
ES1120011	Ría de Foz-Masma	Lu ●	ES1140014	Serra do Cando	Po
ES1120012	Río Landro	Lu	ES1140015	Sobreirais do Arnego	Po
ES1120013	Río Ouro	Lu ●	ES1140016	Enseada de San Simón	Po
ES1120014	Canón do Sil	Lu			

Presenza en Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES0000086	Ría de Ortigueira e Ladrado	C ●	ES1130009	Serra de Enciña da Lastra	Ou
ES0000176	Costa da Morte (Norte)	C ●	ES0000376	Baixa Limia-Serra do Xurés	Ou
ES0000258	Costa de Ferrolterra-Valdoviño	C ●	ES0000437	Pena Trevinca	Ou
ES0000313	Complexo Litoral Corrubedo	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po ●
ES0000085	Ribadeo	Lu ●	ES0000087	Complexo Umia-O Grove	Po ●
ES0000373	Ría de Foz	Lu ●	ES0000254	Illa de Ons	Po ●
ES0000372	Costa da Mariña Occidental	Lu ●	ES0000375	Esteiro do Miño	Po ●
ES0000374	Ancares	Lu			

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Aspecto das representacións do hábitat en Galicia

Detalle do sistema de dunas brancas (hábitat "2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria*") da Praia da Ladeira (Ribeira).

Fronte dunar móbil da Praia de Morouzos (Ortigueira), representación do hábitat "2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria*".

2 Dunas marítimas e continentais

2120 Dunas móbiles litorais con *Ammophila arenaria* (dunas brancas)

Aproveitamentos

Aproveitamentos tradicionais do hábitat

Os areais costeiros en xeral foron utilizados dende antigo para a provisión de area destinada á construción. A partir de principios do pasado século xeneralizouse a utilización das praias como lugar de baño e destino turístico. Este uso continúa afectando, na maioría das praias de Galicia, ás representacións deste tipo de hábitat.

Estado de conservación

Indicadores do estado de conservación do hábitat

O grao de cobertura da vexetación e a súa composición florística e a fisionomía xeral do hábitat son excelentes indicadores do seu estado de conservación.

Factores que dificultan ou impiden o estado de conservación favorable

O tránsito de persoas e vehículos a través dos sistemas dunares repercute negativamente sobre o estado de conservación deste tipo de hábitat. O abandono de desperdicios, a extracción de area e a construción de vivendas e instalacións recreativas leva consigo a súa desaparición ou alteración grave.

Factores que contribúen ao estado de conservación favorable do hábitat

A minimización que os efectos do tránsito humano e o seu uso como lugar de recreo producen nos sistemas dunares contribúe á súa conservación nun estado favorable.

Bibliografía

Bellot (1968), Álvarez Díaz (1972), Valdés-Bermejo & Silva-Pando (1986), Izco et al. (1988, 1989, 1992, 1993, 2000), Guitián (1989), Soñora (1989), Guitián et al. (1989), Guitián & Guitián (1990), Izco (1992), Sánchez Fernández (1991, 1995), Díaz González & Fernández Prieto (1994, 2002), Izco & Sánchez (1996), Míguez Rodríguez et al. (1996), Sanmartín Bienzobás & Lago Canzobre (1998) e datos propios.

